

Magyar Ágoston (SZTE JGYPK):

Tananyagfejlesztés a könnyen érthető nyelv szabályrendszereinek alkalmazásával – európai kitekintés

Kulcsszavak: tananyagok, könnyen érthető nyelv, szabályrendszerek, nemzetközi gyakorlat

Akadálymentesítésre sok példát fel tudunk sorolni, mint a mozgáskorlátozott személyek számára a rámpa vagy a látássérült személyek számára a vakvezető kutya. Az értelmileg akadályozott személyek számára nélkülözhetetlen infokommunikációs akadálymentesítés azonban ritkán kerül bele a felsorolásba. Ez is alapvető emberi jog, hogy mindenki értse a neki szánt szövegeket. Éppen ezért a kutatásom célja annak feltárása, hogy hogyan valósítható meg az infokommunikációs akadálymentesítés a tananyagfejlesztés során. A könnyen érthető kommunikáció elsődleges célcsoportja az értelmileg akadályozott személyek (Farkasné, 2018). Jelenleg Magyarországon külföldi szabályrendszerek alapján készülnek könnyen érthető anyagok, ezért fontos összehasonlítani ezek tartalmát, és megvizsgálni a nemzetközi példákat a tananyagfejlesztés területén. Szisztematikus szakirodalom-elemzésen keresztül kutatom, hogy milyen kapcsolódási pontokat találhatunk a könnyen érthető nyelv és a tananyagok között. Figyelembe veszem az egyre népszerűbb elektronikus tananyagok mellett a hagyományos (például: tankönyv) formában való megjelenés lehetőségeit is. Fontos megjegyezni, hogy bár a kutatás a könnyen érthető nyelv szabályait és módszerét mutatja be, más tényezőkre is figyelmet kell fordítani a sikeres tanulási eredmények eléréséhez (például: tanulási környezet, tanulási eszközök, motiváció). Az értelmileg akadályozott tanulók esetében a tankönyvek sikeres használata mindig a gyógypedagógus szaktudásával együtt működik, ezért keresem a lehetőséget a pedagógusok munkájának könnyebbé tételére. Ebben az összefüggésben vizsgálom a Handbook of Easy Languages in Europe (Lindholm és Vanhatalo, 2021) kézikönyvet, melyben 21 európai ország osztja meg tapasztalatait a könnyen érthető nyelv megvalósításának lehetőségeiről, alkalmazásának területeiről, valamint az általuk használt szabályrendszerekről. A témám fókuszára tekintettel a 'teaching', 'teaching aid', 'textbook', 'learning material' kifejezésekhez kapcsolódó részeket áttekintve keresem a kapcsolatot a tananyagok és a könnyen érthető nyelv között. Az elemzés során ezeket a kifejezéseket tartalmazó szövegrészek alapján különböző elemzési kategóriákat állítok fel. Az elemzés első eredményei alapján már most megállapítható, hogy Európában a könnyen érthető nyelv alkalmazása a különböző tananyagok készítésénél egyre fontosabb kezdett lenni az utóbbi időben.